

Cultura

Editia de Vineri, 14 Noiembrie 2008

Interviu cu presedintele Filialei Constanta a Societatii de Stiinte Istorice din Romania, conf. univ. dr. Stoica Lascu:

"14 Noiembrie 1878 - Ziua Dobrogei"

69

La Liceul Teoretic "Ovidius" se desfasoara, astazi, de la ora 12.00, sesiunea de comunicari a profesorilor de istorie, cu titlul "14 Noiembrie 1878 - Ziua Dobrogei; 130 de ani de la reintegrarea la Statul Roman; locul si importanta sa pentru istoria si civilizatia romaneasca in context national si sud-est european". Despre semnificatia momentului aniversar ne vorbeste unul dintre organizatorii manifestarii, conf. univ. dr. Stoica Lascu, presedintele Filialei Constanta a Societatii de Stiinte Istorice din Romania.

Reporter: Ce reprezinta data de 14 Noiembrie 1878 in istoria Dobrogei?

Stoica Lascu: 14 Noiembrie 1878 este una din orele astrale ale Romaniei, fara de existenta careia cu greu ne-am putea imagina evolutia moderna si contemporana, independenta si prospera a tarii noastre. Este ceea ce putem numi Ziua Dobrogei - asa cum 24 Ianuarie 1859 reprezinta Ziua Unirii a doua din statele romane (Moldova si Tara Romaneasca) sau cum 27 Martie 1918 este Ziua Basarabiei, 28 Noiembrie 1918 este Ziua Bucovinei, iar 1 Decembrie 1918 - Ziua Transilvaniei, respectiv Sarbatoarea Nationala a noastra. In mod concret, in aceasta zi au loc, la Braila, festivitatile ce au permis intrarea autoritatilor civile si militare romanesti in Dobrogea, punindu-se, astfel, in aplicare continutul art. 46 al Tratatului de la Berlin, din 1/13 iulie 1878, prin care Marile Puteri o atribuiau Statului Roman. Acum sint citite doua documente fundamentale pentru soarta Romaniei de la Mare, semnate de catre domnitorul Carol I - elaborate, in fapt, de Mihail Kogalniceanu -, anume "Proclamatia catre dobrogeni", respectiv "Inalt Ordin de Zi catre Armata", prin care se arata ca "Dobrogea, vechea posesiune a lui Mircea cel Batrin, de astazi face parte din Romania".

Rep.: In ce consta importanta acestor documente?

S. L. : Ele traseaza liniile directoare, cum am zice astazi, ale politicii pe care Statul Roman urma sa o aiba in noile sale judete, din dreapta Dunarii - parte a statalitatii romanesti dislocate de catre Imperiul Otoman dupa moartea lui Mircea cel Batrin si "pamint care devine si este tara romana" - cum se spune intr-unul din documente - acum, in noiembrie 1878. La 14 Noiembrie 1878 sint facute publice principiile ce au calauzit actiunea de reintegrare, de racordare si modernizare a Dobrogei - intre care respectul pentru nationalitatile aflate aici, altele decit autohtonii romani, musulmani in primul rind (turci si tatar), dar si crestini (rusi-lipoveni, greci, bulgari, armeni, germani) sau israeliti. Prin aceste documente se conceptualizeaza ceea ce se va numi "modelul interetnic dobrogean", unic in sud-estul Europei, prin rezultatele benefice care au facut ca aici sa nu existe, in cele 13 decenii ce au urmat, niciun fel de conflicte intre dobrogeni, motivate etnic sau religios.

Rep.: Cind au ajuns autoritatile civile si militare la Constanta?

S.L: Afluirea autoritatilor in interiorul Dobrogei, "aceasta noua parte a Romaniei", s-a facut etapizat, in zilele urmatoare, la Macin, apoi la Babadag, la Tulcea - la 18 noiembrie, iar la Constanta - pe 23 noiembrie, data pe care autoritatile judetene o marcheaza drept "Ziua Recunostintei Constantenilor". Dar, fireste, "Ziua Dobrogei" nu este decit una singura - 14 Noiembrie, moment istoric sarbatorit ca atare, anual, cu fastul si respectul cuvenit, mai ales de catre autoritatile si populatia celuiilalt judet dobrogean - Tulcea. Este si motivul pentru care, de altfel, filiala noastra, reprezentind, predominant, profesorii de istorie din invatamintul preuniversitar, a tinut sa marcheze, la Constanta, cei 130 de ani de la Reintegrare, chiar la data sorocita - 14 Noiembrie 1878, Ziua Dobrogei. (va urma)